

Kurz typologie temperátních a oreoboreálních lesů

(7) HORSKÉ SMRČINY (SM)

Skladba synuzie

Skladba synuzie podrostu

Vazba na abiotické prostředí

Přehled skupin typů geobiocénů

Přehled stanovištních jednotek

Postavení v ekologické mřížce

Chorologicko-chronologická skladba

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

HORSKÉ SMRČINY (SM)

Skladba synuzie dřevin:

Jedinou dominantou je SMRK ZTEPILÝ (*Picea abies*); k němu se pravidelně přidává JEŘÁB PTAČÍ (*Sorbus aucuparia*), zejména v horní polovině stupně,

kde smrk již vytváří typicky rozpojené porosty s vertikálním zápojem se světlinami.

Při dolní hranici ale vytváří víceméně zapojené porosty s dobrým vzrůstem, ve kterých v zakrslé formě vyznívá buk lesní i jedle bělokorá.

I ve vyšších polohách v tišinách a chráněných místech dosahuje smrk velké výšky.

HORSKÉ SMRČINY (SM)

Skladba synuzie dřevin:

K horní lesní hranici se výška stromů začíná prudce snižovat a spád (gradient) má rychlý průběh – přechází do kosodřeviny.

V horní polovině 7. vegetačního stupně je smrk při rozvolněném zápoji zavětven až k zemi.

Horní lesní hranice byla horským pastevectvím, probíhajícím po několik staletí, uměle snížena ve všech našich horách. Návrat lesa je těchto extrémních klimatických podmínkách velmi zdlouhavý.

Na živnějších půdách se typicky přidává javor klen (*Acer pseudoplatanus*), buk i jedle zde vystupují na počátek 7. vegetačního stupně zakrsle o něco výše než na běžných – neobohacených půdách.

Z keřů se nachází *Lonicera nigra* (zimolez černý), *Sambucus racemosa* (bez hroznatý), *Rosa pendulina* (růže alpská), končí zde výskyt *Ribes alpinum* (meruzalka alpská), sestupuje sem *Ribes petraeum* (meruzalka skalní).

HORSKÉ SMRČINY (SM)

Skladba synuzie podrostu:

Ekologicko-cenotická skladba je charakteristická kombinací druhů sestupujících horských a podhorských s druhy indiferentních k teplotě. Objevují se na příhodných místech i druhy subalpínské.

Z hlediska trofického se jedná zejména o ekologické skupiny druhů oligotrofních a oligo-mezotrofních, daleko méně jsou zastoupeny druhy mezotrofní a to povětšinou na místech obohacovaných, kde se též uplatňují druhy heminitrofilní a nitrofilní. Převažují mezofyty; druhy vlhkomilně laděné přistupují pravidelně a to nejen na místech vlhčích, hlinitých, uléhavých, ale i jinde, z důvodu dostatku vláhy po celý rok a nižší teploty, avšak stenoekní hygromyty zde nejsou (s výjimkou pramenišť /edafická kategorie V-vlhká/, kde tyto druhy převažují).

HORSKÉ SMRČINY (SM)

Skladba synuzie podrostu:

Synuzie podrostu je tvořena dominujícími druhy: *Vaccinium myrtillus* (borůvka černá), *Calamagrostis villosa* (třtina chloupkatá), *Luzula sylvatica* (bika lesní), *Avenella flexuosa* (metlička křivolaká); dále se uplatňují: *Athyrium distentifolium* (paprátka alpská – graduující na světlinách), *Dryopteris dilatata* (kaprad' rozložená), *Oxalis acetosella* (šťável kyselý), *Blechnum spicant* (žebrovice různolistá), *Gentiana asclepiadea* (hořec tolitový), *Streptopus amplexifolius* (čípek objímavý), *Calamagrostis arundinacea* (třtina rákocovitá), *Trientalis europaea* (sedmikvítek evropský), *Soldanella montana* (dřípatka horská), *Sphagnum* sp. (rašeliník – na vůdčí řadě), *Homogyne alpina* (podbělice alpská), rozvinuta je synuzie terrestrických mechorostů (např. *Polytrichum commune* (ploník obecný) či výskyt rašeliníků).

HORSKÉ SMRČINY (SM)

Skladba synuzie podrostu:

Na obohacených půdách je uplatňují: *Doronicum austriacum* (kamzičník rakouský), *Stellaria nemorum* (ptačinec hajní), *Ranunculus platanifolius* (pryskyřník platanolistý), *Chaerophyllum hirsutum* (krabilice chlupatá), *Veratrum lobelianum* (kýchavice Lobelova), *Rumex arifolius* (šťovík árónolistý), na vlhkých obohacených půdách přistupují: *Adenostyles alliariae* (havez česnáčkovitá) a *Petasites albus* (devětsil bílý).

HORSKÉ SMRČINY (SM)

Vazba na abiotické prostředí:

Nachází se ve vysokých horách ve vyšších horských polohách; na svazích, vrcholech a hřebenech; na různých tvarech terénu. Těžiště leží v nadmořských výškách 1300-1500 m n.m, ale na chladných místech může sestupovat i níže.

Pod vlivem větru vrcholového fenoménu může být horní hranice výskytu snížena.

HORSKÉ SMRČINY (SM)

Soupis skupin typů geobiocénů (stg) s geobiocenologickými formullemi:

7(8)v A-AB 2	<i>Sorbi-piceeta humilia</i>	zakrslé jeřábové smrčiny	SoPhum
7 A-AB 3	<i>Sorbi-piceeta</i>	jeřábové smrčiny	SoP
7 BC-C 3-4 (5)	<i>Aceri-piceeta</i>	javorové smrčiny	AcP

Postavení stg v ekologické mřížce:

7. vs		latinsky	SoP			AcP	←----→	AcP	
	TŘ	vůdčí	A	AB	B	BC - βγ	BD	C - γ	D
		omezené	A''	AB''	B''	BC''	BD''	C''	D''
	stg	latinsky	SoPhum						

HORSKÉ SMRČINY (SM)

Edafické kategorie v rámcich stg:

HORSKÉ SMRČINY

7.vs	stg	česky	↑	jřSM			kISM		←-----→	kISM	
		latinsky		SoP			AcP		←-----→	AcP	
	EK			M K I N	I N S F	F B H	D A - V	W			
	TŘ	vůdčí		A	AB	B	BC - βγ	BD	C - γ	D	
		omezené		A''	AB''	B''	BC''	BD''	C''	D''	
	EK			N Y	N Y	C Y	A	A C			
	stg	latinsky	↓	SoPhum							
		česky		z_jřSM							

HORSKÉ SMRČINY (SM)

Chorologicko-chronologický původ:

Převládají prvky vegetačního pásu smrku (*Picea* /P/) a vegetačního pásu modřínu a limby (*Larix-Pinus cembra* /LPC/). Prvky pásu buku a jedle již vyznívají, naopak se přidávají prvky vegetačního pásu vlohyně a skalenky (*Vaccinium uliginosum-Loiseleuria* /VL/).